

Transportstyrelsens föreskrifter om ackreditering av kontrollorgan samt kontroll av hastighetsregulator;

TSFS 2009:18

Utkom från trycket
den 21 april 2009

beslutade den 14 april 2009.

VÄGTRAFIK

Transportstyrelsen föreskriver följande med stöd av 8 kap. 16 § fordonsförordningen (2009:211) och 9 § förordningen (2005:894) om teknisk kontroll.

Allmänna bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter innehåller närmare bestämmelser om de krav som ställs för ackreditering som kontrollorgan för hastighetsregulatorer samt hur kontroller och plomberingar av hastighetsregulatorer ska genomföras.

2 § I Vägverkets föreskrifter (VVFS 2003:22) om bilar och släpvagnar som dras av bilar finns krav på hastighetsregulator på de fordon dessa föreskrifter omfattar.

Krav på kontrollorgan

3 § Kontroll av hastighetsregulator ska utföras av kontrollorgan som ackrediterats för denna uppgift enligt 14 § lagen (1992:1119) om teknisk kontroll.

4 § För ackreditering av kontrollorgan gäller, förutom vad som föreskrivs i Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll föreskrifter och allmänna råd (STAFS 2007:8) om ackreditering av kontrollorgan, följande tilläggskrav.

1. Ackrediteringen ska gälla kontroll av installation av hastighetsregulator av visst fabrikat och typ eller kontroll av hastighetsregulator i fordon av visst fabrikat och typ.

2. Kontrollorganets personal ska vara utbildad av tillverkaren eller av dennes ombud för det fabrikat och den typ av hastighetsregulator eller fordon som kontrollorganet ackrediterats för. Kontrollorganets personal ska dessutom ha tillräckliga kunskaper om färdskrivare för att kunna avgöra om ingrepp i färdskrivaren, vid monteringen av hastighetsregulatorn, påverkar färdskrivarens korrekta visning och registrering.

3. Kontrollorganet ska fortlöpande ha tillgång till information om, och vid behov även vidareutbildning för, tekniska förändringar som påverkar den föreskrivna funktionen hos respektive typ av hastighetsregulator eller fordon. Kontrollorganet ska dessutom fortlöpande ha tillgång till information om tekniska förändringar hos färdskrivare som kan leda till att dess korrekta visning och registrering påverkas om färdskrivarplombering bryts.

5 § Kontrollorganet får inte i eget fordon utfärda eller anbringa installationsskylt enligt 23 § eller utföra plombering enligt 16 och 17 §§. Detta gäller dock inte i saluhållna fordon eller demonstrationsfordon.

6 § Kontroll av hastighetsregulator får grundas på underlag från kontrollorgan i annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Turkiet, under förutsättning att fordonet inom områden som inte omfattas av harmoniserade regler, uppfyller de nationella föreskrifterna i staten och att Transportstyrelsen kan fastställa att statens föreskrifter, vad gäller krav på utrustningen och kontroll av denna, erbjuder en skyddsnivå som är likvärdig med kraven i dessa föreskrifter.

Definitioner

7 § I dessa föreskrifter används nedanstående definitioner. I de fall hänvisningar görs till EG-direktiv eller ECE-reglemente gäller de definitioner som där används.

<i>effektiv rullningsomkrets</i>	den sträcka som fordonet tillryggalägger under ett varvs rotation av hjulen på den axel som alstrar signalen till hastighetsregulatorn. Den effektiva rullningsomkretsen uttrycks som R_0 eller $L(1)$ och anges i millimeter.
<i>hastighetsregulator</i>	anordning som har till huvuduppgift att reglera bränsletillförseln till motorn för att på så sätt begränsa fordonets hastighet till det fastställda värdet. Anordningen kan vara separat teknisk enhet eller ett i fordonet integrerat system.
<i>kontroll</i>	undersökning av ett objekt om det, beträffande en eller flera egenskaper, uppfyller föreskrivna krav
<i>fordonets karakteristiska koefficient (W)</i>	det numeriska tecken som anger värdet för den utgående signal som överförs av den del av fordonet som förenar detta med färdskrivaren eller hastighetsregulatorn (växellådans utgående axel eller drivaxel) medan fordonet avverkar en sträcka av en uppmätt kilometer under normala provningsförhållanden. Den karakteristiska koefficienten uttrycks antingen i impulser per kilometer (imp/km)

eller varv per kilometer (varv/km).

normala provningsförhållanden fordonet i olastat och körklart skick, däcktryck i enlighet med fordonstillverkarens anvisningar och däckförslitningen inom föreskrivna gränsvärden. Fordonet rör sig i rät linje på ett jämnt underlag framdrivet av dess egen motor.

Högsta föreskriven hastighet

8 § Hastighetsregulatorn ska för buss vara inställd så att bussen inte kan framföras med högre hastighet än 100 km/h. För lastbil ska hastighetsregulatorn vara inställd så att lastbilen inte kan framföras med högre hastighet än 90 km/h. För buss i kategori M3 med en totalvikt över 10 000 kg, och som tagits i bruk före den 1 januari 2005, får hastighetsregulatorn dock vara inställd på högst 100 km/h.

Kontroll efter första installation

9 § Lastbil eller buss får vara utrustad med en hastighetsregulator, som typgodkänts som separat teknisk enhet. För sådan hastighetsregulator gäller beträffande installation följande krav för godkännande.

1. Hastighetsregulatorn ska vara försedd med typgodkännandemärkning enligt rådets direktiv 92/24/EEG av den 31 mars 1992 om hastighetsbegränsande anordningar och liknande inbyggda hastighetsbegränsande system för vissa kategorier av motorfordon¹ eller ECE-reglemente 89.

2. Hastighetsregulatorn ska vara installerad i enlighet med dess typgodkännandeintyg enligt direktiv 92/24/EEG² eller ECE-reglemente 89.

3. Hastighetsregulatorn ska vara anpassad till fordonet och vara inställd på den högsta hastigheten som föreskrivs för fordonet i 6 §.

4. Hastighetssignalen till hastighetsregulatorn ska kontrolleras enligt 10 och 11 §§. Hastighetssignalen, som motsvarar W, ska på lämpligt sätt överföras till hastighetsregulatorn. Därvid ska hastighetsregulatorn aktiveras vid den inställda hastigheten.

10 § Hastighetsregulatorn och dess inställning ska kontrolleras enligt de metoder som anges av tillverkaren av regulatorn eller fordonet eller dess representanter.

W ska kontrolleras, med undantag för de fall då färdskrivare i anslutning till kontroll av hastighetsregulatorn provats och kontrollerats enligt Vägverkets föreskrifter (VVFS 2005:80) om ackreditering av kontrollorgan samt kontroll av färdskrivare. Kontrollen ska genomföras med lämplig utrustning när fordonet framförs på en provsträcka av minst 1 000 meters

¹ EGT L 129, 14.5.1992, s. 154 (Celex 31992L0024).

² EGT L 129, 14.5.1992, s. 154 (Celex 31992L0024).

längd. Utrustningen ska medge att W kan kontrolleras med en mätosäkerhet inom $\pm 0,3$ %. Provsträckan ska vara uppmätt med en mätosäkerhet inom $\pm 0,4$ %. Kontrollen ska utföras under normala provningsförhållanden.

Under förutsättning att kontrollen av W kan ske med motsvarande noggrannhet och precision får en kortare provsträcka användas.

Om fordonet är utrustat med en färdskrivare och uppmätt W avviker mer än två procent från det värde som anges för W på färdskrivarens installations skylt, ska färdskrivaren genomgå provning och kontroll enligt Vägverkets föreskrifter om ackreditering av kontrollorgan samt kontroll av färdskrivare.

11 § Om fordonet är försett med en färdskrivare som genererar hastighetssignalen till hastighetsregulatorn ska färdskrivarens felvisning kontrolleras, om inte färdskrivaren i samband med kontrollen av hastighetsregulatorn provats och kontrollerats enligt Vägverkets föreskrifter (VVFS 2005:80) om ackreditering av kontrollorgan samt kontroll av färdskrivare.

En hastighetssignal som motsvarar W ska överföras till färdskrivaren med hjälp av lämplig utrustning med en mätosäkerhet inom ± 1 %.

Färdskrivarens felvisning får inte vara mer än 4 km/h vid den hastighet som anges i 8 §. Överstiger felvisningen 4 km/h ska färdskrivaren provas och kontrolleras enligt Vägverkets föreskrifter om ackreditering av kontrollorgan samt kontroll av färdskrivare.

Under förutsättning att kontrollen av färdskrivarens felvisning kan ske med motsvarande noggrannhet och precision får annan kontrollmetod användas.

Om färdskrivaren inte är av typ som godkänts enligt rådets förordning (EEG) nr 3821/85 av den 20 december 1985 om färdskrivare vid vägtransporter³ ska de delar som kan påverka hastighetssignalen från denna plomberas efter kontroll av hastighetssignalen. Plomberingsverktyg enligt 19 § ska användas.

12 § Ro ska i förekommande fall fastställas genom att fordonet framförs den sträcka som krävs för att hjulen på den axel som alstrar signalen till hastighetsregulatorn ska rotera tre varv. Den tillryggalagda sträckan ska mätas och därefter divideras med tre. Fastställandet av Ro ska utföras under normala provningsförhållanden.

Under förutsättning att fastställandet av Ro kan ske med motsvarande noggrannhet och precision får annan metod för fastställandet användas

13 § Efter godkänd kontroll (första installation) ska hastighetsregulatorn plomberas enligt 17–19 §§ och fordonet ska märkas med en installations skylt enligt 23 och 24 §§.

³ EGT L 370, 31.12.1985, s. 8 (Celex 31985R3821).

Ändring av hastighetsregulator

14 § Fordon där någon av nedanstående åtgärder har vidtagits ska beträffande hastighetsregulator godkännas vid förnyad kontroll enligt 15 och 16 §§.

1. Reparation av hastighetsregulatorn eller sådan reparation av fordonet som påverkar hastighetsregulatorns föreskrivna funktion.
2. Sådan ändring av fordonet som påverkar hastighetsregulatorns föreskrivna funktion.
3. Brytande av föreskriven plombering.

Förnyad kontroll av hastighetsregulatorer

15 § Kontroll av hastighetsregulator efter reparation av hastighetsregulatorn eller sådan reparation av fordonet eller byte av däck som påverkar hastighetsregulatorns föreskrivna funktion eller efter brytande av föreskriven plombering ska ske med avseende på följande krav för godkännande.

1. Hastighetsregulatorn eller i förekommande fall fordonet ska överensstämma med utfärdat typgodkännandeintyg enligt direktiv 92/24/EEG⁴ eller ECE-reglemente 89.
2. Hastighetsregulatorn ska vara anpassad till fordonet och vara inställd på den högsta hastigheten som föreskrivs för fordonet i 8 §.
3. Hastighetssignalen till hastighetsregulatorn ska kontrolleras enligt 9 och 10 §§. Hastighetssignalen, som motsvarar W, ska på lämpligt sätt överföras till hastighetsregulatorn. Därvid ska hastighetsregulatorn aktiveras vid den inställda hastigheten.
4. Ro ska i förekommande fall fastställas enligt 12 §.

16 § Efter godkänd kontroll (förnyad kontroll) ska hastighetsregulatorn åter plomberas enligt 17–19 §§ och fordonet ska märkas med en installationsskylt enligt 23 och 24 §§.

Krav vid plombering

17 § Vid anbringande av plombering ska vägmätarställning antecknas i kontrollrapport enligt Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) föreskrifter och allmänna råd (STAFS 2007:8) om ackreditering av kontrollorgan.

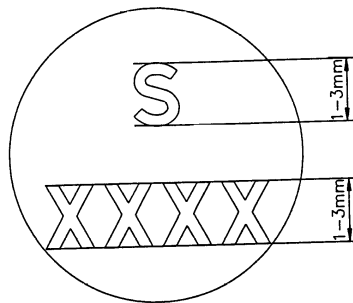
18 § Plombering ska utföras i enlighet med de anvisningar som tillverkaren av hastighetsregulatorn eller fordonet lämnar.

⁴ EGT L 129, 14.5.1992, s. 154 (Celex 31992L0024).

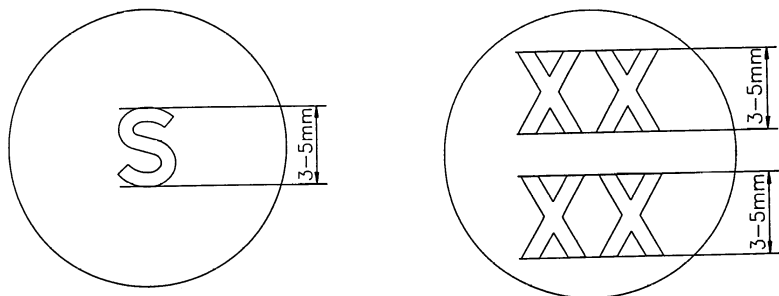
19 § Varje plomberingsverktyg för mekanisk plombering ska vara försett med ett särskilt och för verktyget unikt märke enligt figurerna 1a och 1b. Detta märke meddelas av SWEDAC i samband med ackreditering. Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll ska underrätta Transportstyrelsen om de märken som meddelats.

Märke på plomberingsverktyg avsett för plomb med en sida ska vara utformad enligt figur 1a och på plomberingsverktyg avsett för plomb med två sidor enligt figur 1b. Med XXXX i figurerna avses den sifferkombination som meddelas av SWEDAC.

Plomberingsverktyg ska avge ett tydligt märke på plomberingen.

Figur 1a

Framsida

Baksida

Figur 1b

20 § Plomberingsverktyg ska hållas i god ordning och förvaras i låst utrymme när det inte används. Om plomberingsverktyg förekommer ska Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll omedelbart underrättas.

21 § Plombering på hastighetsregulator får anbringas och brytas av ackrediterat kontrollorgan som sägs i 3 §. Plombering får dock brytas av annan i samband med brådsnkande reparation av fordonet.

Om plombering bryts av kontrollorgan som sägs i 3 § får plombering utföras på nytt av detta kontrollorgan utan att kontroll av hastighetsregulatorn genomförs under förutsättning att det är uppenbart att hastighetsregulatorns föreskrivna funktion inte påverkats.

22 § Färdskrivarplombering får brytas av ackrediterat kontrollorgan som sägs i 3 § för att möjliggöra åtkomst till hastighetssignal till hastighetsregulator. Sådan plombering får anbringas av samma kontrollorgan om det är uppenbart att ingreppet inte påverkat färdskrivarens korrekta visning och registrering.

Installationsskylt

23 § En installationsskylt med information enligt 24 § anbringas synlig i fordonets förarutrymme eller på ett sådant sätt att den är synlig från fordonets utsida, dock inte på fordonets vindruta. Installationsskylten ska vara infäst på sådant sätt att den inte kan avlägsnas utan att texten på den förstörs.

24 § Följande information ska finnas på installationsskylten.

1. Ackrediterat kontrollorgans namn och ackrediteringsnummer.
2. Fordonets registreringsnummer eller identifieringsmärkning.
3. Datum för kontrollen.
4. Inställd hastighet.

5. W och effektiv rullningsomkrets ska anges om fordonet inte är försett med färdskrivare som provats och kontrollerats i anslutning till installation av färdskrivare enligt Vägverkets föreskrifter (VVFS 2005:80) om ackreditering av kontrollorgan samt kontroll av färdskrivare.

Denna författning träder i kraft den 29 april 2009.

På Transportstyrelsens vägnar

STAFFAN WIDLERT

Anna Ferner Skymning
(Vägtrafikavdelningen)